

ДІЛО

виходить щодня вранці.

ВИДАННЯ: А. Б.

D I Ł O

Wychodzi codziennie rano.

Редакція і Адміністрація:
Львів РИНОК Ч. 10 П. ПОВ.
Телефон Редакції 218-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Корто: П. К. О. Львів 501060
"Ваша Чесність Львів"
Ціра "Діло".
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 злот.
чвертьрічно 15.00
піврічно 30.00
річно 60.00
в АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., у ЧЕ-
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
у ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Словаччині грозить переворот.

ТРИ ПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ.

ЛОНДОН, 4. 6. "Експрес Телеграф" повідомляє з Братислави, що положення у Словаччині стає чимраз критичніше. Молода словацька держава опинилася в незвичайно важких труднощах під оглядом господарським і політичним. Політичний словацький провід розпався на три групи. Мін. Тука є прихильником якнайтіснішої співпраці з Німеччиною, вождь словацької молоді і міністр пропаганди Шаньо Мах схильється в бік Магйарщини, знову ж прихильники Сідора огля-

даються на Польщу. Між владою та Гліською Гвардією взаємні натягнені й дуже часто приходять до демонстрацій. Заходи словацької влади перевести розброєння Г. Г. залишилися досі безуспішні.

Італійська преса яка постійно пише про важкі господ. й політичні труднощі Словаччини, постійно бере в оборону мадлярів, яких маніфестації здавна будучи словацька влада у брутальний спосіб. Чимраз частіше говорять багато про швидкий переворот у Словаччині.

Інж. Орест Гладкий

уряд-управлений архітект

виконує усі праці з ділянки архітектури, на плану житлових і народних домів, церков, декораций внутр., загальнобудівельні проекти, приймає замовлення і т. п.

1158 ЛЬВІВ, УЛ. КЕНТШІНСЬКОГО 35.

Новий конфлікт на совітсько-манджурському кордоні.

СТРІЛЯНИНА НЕДАЛЕКО ЧАНКУФЕНУ.

ЛОНДОН, 5. 6. ПАТ. Вчора прийшло нове до збройного зіткнення прикордонних манджурських частин із совітськими. Як подають японські інформації, совітський прикордонний відділ увійшов ще в четвер минулого тижня у глибину манджурської території та відійшов кількох кілометрів поза прикордонною лінією, у місцевості Шанлісе застрелив совітські прапори. Коли вчора японська стежа почала усувати прапори, які приміщено на горбку, відійшов здалека, відділ червоноар-

мейців усилі 20 люда перейшов знов кордон і напав японську стежу. По довшій стрілянині совітська частина відступила, залишаючи кількох убитих і ранених. З обох сторін згинувло 6 воїків і кільканадцять було ранених.

При цій нагоді слід пригадати, що Шанлісе лежить в Чанкуфену, в якому, як відомо у червні минулого року прийшло до важкого прикордонного конфлікту.

— О —

Італійські добровольці вернулися

З ЕСПАНІЇ.

НЕАПОЛЬ, 5. 6. ПАТ. Сьогодні пополудні транспортні кораблі привезли італійських добровольців з Еспанії. Добровольців привітали воєнні кораблі гарматними вистрілами. Пополудні прибув до Неаполя мін. Чіано. На одному з кораблів приїхав еспанський міністр внутрішніх справ С. Суер, який веде еспанську політичну та військову місію. Еспанських гостей привітав мін. Чіано. Одночасно прибув до Неаполя командант італійського легіону ген Гамбара.

З нагоди повороту добровольців Мусоліні видав відозву, в якій він вітає їх по 30 місячній побути поза кордонами рідної землі по перемозі над демократіями та більшовизмом. На полях бою припечатили легіоністи своєю кров'ю унію між Еспанією та Італією.

Кілько правди у вістках про чистку

СЕРЕД НІМЕЦЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ.

БЕРЛІН, ПАТ. Вістки, що появились у закордонній пресі про усунення багатьох німецьких генералів із чинної служби та про арештування у війську не знаходять potwierdzenia німецьких урядових чинників. Однак того роду поголоски, що кружляють серед закордонних обсерваторів зовсім не припинилися, радше збільшилися. Вони збільшилися у зв'язку з знаменним уступом промови канц. Гітлера, що він П. виголосив учора в Кассель. Канцлер Гітлер сказав між ін.: "Якби я заприпитав, що чимось постави не витримує критичної проби видержливості, тоді усуну ту особу негайно, без уваги на те, яке вона займала б становище". Ці слова коментують як пересторогу під адресою деяких одиниць, чи теж кол, що не стосуються до теперішньої політики Райдзу.

В Англії радять над дальшою долею порозуміння зі Совітами.

ЛОНДОН, 5. 6. Ройтер повідомляє, що совітські контрпропозиції, що їх Москва переслала у своїй відповіді на британську ноту просліджують пильно урядові знавці. Можлива ще дальша зміна поглядів, особливо коли йде про те, щоб знайти формулу, яка зясувала б евентуальність посередньої агресії. Тому, що совітську відповідь дістав теж

французький уряд, слід сподіватися консультацій із французьким урядом.

Міністр Галіфакс прийняв сьогодні рано французького амбасадора Корбена. В дипломатичних колах панує переконання, що ця розмова торкалася переговорів із Совітами та совітської відповіді на британські пропозиції.

Японія узалежнює своє становище від ангажування Совітів в європ. політиці.

ЛОНДОН, 5. 6. Лондонські вечірні часописи приносять із Токіо вістки, що Японія не думає прийняти ніяких європейських зобов'язань, якщо Совіти не будуть теж втягнені. Японський міністр закордонних справ переслав сьогодні інструкції японським амбасадорам у Берліні й Римі, щоб вони повідомили німецький та італійський уряд про японське рішення.

Японські амбасадори мають теж поінформувати держави осі, що хоч Японія приязно наставляє до держав осі, то вона всеж застерігає собі ініціативу при уділюванні підтримки, вимінаючи таким чином гарантії згори.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ БЕЗУПИНУ НАД ЄВРОПЕЙСЬКОЮ СИТУАЦІЄЮ.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Domei повідомляє, що наради у справі теперішньої політики Японії в європейських проблемах відбуваються у поодиноких міністерствах безупину. Прем'єр Гіранума, який вернувся з відпочинку, відбув наради з міністром війни і моринарки, з міністром закордонних справ Арітом і міністром скарбу Ішівата. Голова тайної імперської ради князь Коноє відбув наради з князем Сайоніе в Окітсу.

ТОКІО. На підставі думки тутешніх політичних кол, на вчорашньому засіданні уряду остаточно устійнено інструкції для японських амбасадорів в Римі й Берліні у справі становища Японії до німецько-італійського військового союзу.

На думку політичних кол становище Японії залишилося незмінне, зясовано тільки погляд японського уряду на підставі обсервацій, що їх надіслали амбасадори в Римі й Берліні.

Японські урядові кола вдержують повну тишу щодо вислідів засідання ради міністрів.

Відїзд югославянських гостей із Берліна.

БЕРЛІН, 5. 6. ДНБ. повідомляє, що югославянський регент кн. Павло та кн. Ольга покинули сьогодні вечером Берлін і виїхали до Дрездена. Перед відїздом кн. Павло зложив вітну канц. Гітлерові, з яким відбув ще довшу розмову. Перед відїздом канц. Гітлер прибув до кн. Бельєві, де мешкали югославянські гості та відійшов їх на двірці. Югославянських гостей проводили почесний курінь, члени уряду, командир армії та моринарки і інші державні й партійні урядовці.

Виследи відїздин в урядовому кому-
нікати.

Канцлер Гітлер відбув сьогодні в будинок канцелярії розмову при якій були присутні мін. Ріббентроп і мін. Магйарич. Учор-

довий комунікат, крім звичайних фраз про ширший і приязний настрій розмов підкреслює, що оба уряди готові поглиблювати взаємну співпрацю в політичній, господарській та культурній діяльності, по думці мирної безпеки життєвих інтересів обох народів, та що таким чином вони усувають напругу, яка тяжить над Європою. Тієї самої думки є теж італійський уряд — читаємо в комунікаті.

МІН. ГЕБЕЛЬС ВИГОЛОСИТЬ 18. Ц. М. ПРОМОВУ В ГДАНСЬКУ.

МОСКВА, ТАСС подає вістку, що 18. ц. має приїхати до Гданська німецький міністр пропаганди д-р Геббельс, який виголосить там промову.

Нові „позбавленці“ у СРСР.

Верховна Рада СРСР затвердила бюджет на рік 1939 витрати на наркомати оборони та військово-морської флоти 40 мільярдів карбованців, тобто одну четверть всіх витрат. Але сюди не ввійшли ще витрати на оборону, а саме по наркоматах: авіаційної промисловості, судової промисловості, боєвих припасів, зброєння, чорної металургії (головне сталь), хімічної промисловості, кольорової металургії, важкого машинобудівництва і внутрішніх справ (військо прикордонної і внутрішньої охорони). Отже не буде приблизно сказати, що з загальної суми бюджету 154.957.000.000 карбованців не менше третини припадає на оборону.

Депутати Верховної Ради у своїх промовках, висловлюючися за затвердження цих витрат, званих (з доброї волі чи ні), що СРСР являє собою непереможну силу не тільки суто військовими оборонними засобами, але головне своєю внутрішньою морально-політичною єдністю, єдністю соціального населення, де зникли національні протилежності, де затерті соціальні межі.

Залишило поки що на боці питання про національні протилежності, а подивимося на ці затерті соціальні межі.

МЕЖІ МІЖ РОБІТНИКАМИ І СЕЛЯНАМИ.

Відомо ж, у робітничо-селянській державі до недавня ще існували глибочеські межі між робітництвом і селянством.

Справді ж запанувала на шестій частині земної кулі диктатура пролетаріату, робітники стали панамі в країні рад, а проте становище селянства за перших часів було матеріально значно краще за становище робітництва. А звідси природна ворожнеча між цими двома класами. І влада усіма силами хотіла поліпшити становище робітництва хочби вже тим, щоб понизити до його рівня, а то й ще нижче, становище селянства.

Звичайно, робилося це не тільки з тієї причини. Були значно поважніші економічні причини. Та в усякому випадку становище селянства й за часів нищення куркульства як класу і за часів примусової колективізації, і за часів наслідків цього було значно гірше політично і матеріально, ніж робітництва. Чимало селянства кидало новоутворені колгоспи і йшло на фабрики, на шахти, до міста.

Але минали роки. Колективізація ставала докормом фактом, входила до побуту. Люди не тільки звикали до неї, але починали знаходити в ній і користь для себе.

ОСОБИСТА ВЛАСНІСТЬ ПРИ КОЛГОСПАХ.

Новий статут сільсько-господарської артілі, нова конституція, маючи на увазі між іншим покласти кінець відпавові селянства з колгоспів, надали колгоспникам, а саме кожному колгоспному дворові в особисте користування невелику присадибну ділянку землі та в особисту власність підсобне господарство на ній, садки, худобу тощо.

Наскільки державі потрібні були „сталі урожаї“, то головні продуценти їх, колгоспники, були деякий час у великій ласці. Рік за роком вони діставали деякі полегшення, зменшувалися (дуже поволі, правда) державні заготівлі тощо.

Водночас закінчувалася друга і починалася третя п'ятилітка у промисловості. Будувалися нові фабрики, підприємства, заводи. Вимагали все більше й більше зусиль від робітництва. „Стаханівська“ праця мусіла ставати щоденною, декади „соціалістичного змагання“ продовжувалися й перетворювалися на місяці, місяці на роки.

І по всіх цих нових заводах, будівництві, залізницях, по цих нових містах по сибірських тайгах, середньоазійських пустелях, північних тундрах житлові умови для робітників, культурно-побутові, були нижчі за всяку критику...

ПІВНІСТЬ РОБІТНИЧОЇ МАСИ.

Ентузіастична молодь (а вона є і в Союзах) йшла на це. Але ентузіазму вистачало ненадовго. А тут доходили з колгоспів вістки, що жити там якось можна. І поставала величезна півність робітничої маси на підприємствах. Частина робітництва шукала собі кращих умов, частина кидала місто і верталася до колгоспів.

Прийшли часи (минулої зими), коли ця півність робітничої маси замінилася просто вже недостатком, браком робітничої маси на підприємствах. Становище було таке загрозливе, що сам „вождь“ на XVIII. з'їзді звернувся до колгоспників союзу з „проханням“, щоб вони погодилися давати щороку півтора мільона молодих колгоспників для роботи у промисловості.

Колгоспи, зрозуміло, урочисто ухвалили виконати прохання „вождя“, вирядити колгоспників, але мабуть у більшості випадків обмежувалося це самими резолюціями: всі, хто покіштував робітничого „мабуть не дуже то квапилися повертатися до нього. Не приваблювала і підвищена платня. Що з неї, коли доводиться працювати понад усяку міру та не мати навіть можливості замінити цю платню на якінебудь вигоди, якінебудь речі, за цілковитим браком останніх? Ну, а ентузіастичної комсомольської молоді не так то і багато.

Мабуть тоді проникливе око місцевої, скажім в обласному розмірі, влади, яка головне складається з робітничих елементів, почало придивлятися до колгоспів, чи не можна ж, справді „викачати“ звідти потрібної робітничої маси для фабрик, шахт, будівництва.

НА СЕЛІ КРАЩЕ.

І здивовано переконалися ці представники влади, що на селі, по колгоспах життя значно краще, ніж по містах.

Уміють же селяни ходити біля земельки „від сонця до сонця“, ну й земелька любить, щоб біля неї ходили. І чимало колгоспників звертали всю свою господарську увагу не на колективне, а на своє, особисте, на своє присадибне господарство. І мали з нього стільки, що зовсім не потребували виробляти трудові. Тобто по суті ставали одноосібниками з усіма правами, полегшеннями і привілеями колгоспників. Це входило в норму, й по колгоспах почали ставитися до цього, як до звичайного явища.

Відомості про це надходили з усіх місцевостей Союзу, і Москва вирішила покласти край цій „контрреволюції“.

ЗМІНА ЗАКОНУ.

І в законодавстві СРСР з'являється деяка корінна зміна. При чім досить характерно. Як відомо, за конституцією, законодавчим органом є там Верховна Рада СРСР. Рада ж народних комісарів СРСР є тільки виконавчий орган, який, правда, має право видавати постанови „на підставі і в виконання чинних законів“. І ось під час сесії парламенту виконавча рада не вносить до нього на затвердження декрет, і видає постанову, яка цілком міняє чинні закони, скріплюючи, правда, її авторитетом ЦК ВКП(б).

Поперше перевірити до 15. серпня розміри присадибних ділянок і всі лишки проти норм вилучити і прирізати до громадських

земель. Тут зрозуміло чогоось несправедливості нема.

Але подруге — це вже цілком нове — понизити і то досить значно розмір поміщицької землі, яка знаходиться в користуванні одноосібників, а лишки прирізати до колгоспів.

„ЧЕСНІ“ І „НЕЧЕСНІ“.

Встановити в цьому ж році для кожного працюючого колгоспника та колгоспниці обов'язковий мінімум трудових днів на рік 180 — між іншим і в УРСР — до 100). А далі „порадити“ (добра тобі порада!) колгоспникам установити, що працюючі колгоспники й колгоспниці, які виробляють впродовж року нижче за вказані норми, мусять звільнитися за таких, що вибули з колгоспу і втратили права колгоспників. Тобто перейти на становище одноосібників.

Тут центральна влада встановлює, що вже нема земель для наділення одноосібників по так званих малоземельних районах (в європейській частині земель СРСР) й що там виробили досі менше мінімуму потрібно їм переселити до багатоземельних районів (Північний Схід, Алтайський край, Казахстан тощо) на зменшені одноосібні ділянки або звільнити для роботи в промисловості. Зрозуміло, що в обох випадках не з доброї волі.

Іхні присадибні ділянки прирізаються до колгоспних земель, що, зрозуміло, на рік „чесним“ колгоспникам. Отже чим більше буде „нечесних“, тим краще й вигідніше для „чесних“. Але й до „чесних“ колгоспників влада починає ставитися суворіше. До шостого часу один з найважливіших податків для колгоспного населення був оплата натурою машинотракторним станціям (в бюджеті на 1939 рік 2.345.000.000), розмір цієї оплати залежав від урожайності колгоспу і його встановлювала місцева влада. Тепер зараховувати колгоспи до того іншого ступня урожайності будуть не наркомату заготівель, тобто ті, які звичайно брали з колгоспу якнайбільше.

ЗМІНЕНА ПОСТАНОВА.

4. січня ц. р. совнарком СРСР змінив колгоспи у східних районах СРСР від заготівель з усіх засівів озимої пшениці в року 1942. 29. травня ц. р. цей же совнарком без ніякого умотивування, відмінив цю постанову.

Отже встановлюється клас нових примусових переселенців (що цей захід рідко ховується на широку скалку, свідчить факт, що утворили окреме Управління в переселенських справах при СНК СРСР) і прикрити робітників.

Чи свідчить це про затарання між собою меж, вирішувати, зрозуміло, не наша справа.

Але вводити саме такі заходи тоді, коли може вибухнути війна, свідчить або про велику внутрішню злупцюваність, або про внутрішній цілковитий розпад країни з встановленою соціалізму.

Вирішити це питання передаємо на розсуд комуністичному майбутньому.

До проблеми безробіття і браку фахових сил.

У нас дійсно така парадоксальна проблема існує: з одного боку молодь з покірними студіями тиняється часто без праці, з другого боку працелюбці нерозумно жалуються, що не можуть знайти відповідних сил до праці у своїх підприємствах.

Сам автор статті, яка мене спонукала тут забрати голос, наводить на цю другу обставину в „Ділі“ з 4. VI. два приклади з життя. Перший, що наша кооперативна конфекційна станція не могла знайти фахових продавців, другий, що само „Діло“ не могло знайти відповідної stenotypistки, хоч були численні кандидати, які впевняли, що швидко вивчать свою роботу, якщо будуть прийняті на працю.

Таких прикладів можна навести багато більше і я зовсім не оспарюю, що таке буває, хоч тільки пояснити, чому таке буває і як його уникнути.

Пічню від цих двох конкретних фактів. Признаю, що у нас тяжко за готового продавця до конфекційної фірми, або добру stenotypistку, бо ті, що є, не підуть на нашу скромну звичайну платню, тому треба їх шукати в молодому нарізку наших фахових шкіл. Вони мають загальну фахову підготовку і то не тільки

теоретичну, але і практичну. Бо в школі знайомить їх безпосередньо з цим чином званням у шкільних крамницях чи в магазинах, а також у підприємствах з цим чином званням. І різні підприємства, з яких вони навчаються, тож треба з тим чином званням знайомити, тож треба з тим чином званням знайомити, тож треба з тим чином званням знайомити. Однак я певний, що пересічний абсолютний абсолютника торговельної або крамничої справи швидко опанує конфекцію, як і будь-яку іншу нагоду працю в ній пізнати. Те саме й з stenotypistкою чи машинною. Учні в школі знайомляться з графією чи машинною, один доходить до більшого і другого, один до меншої досконалості. Але це, що звичайно по школі не вправді, не вправді, машини, і виходить з апарату.

Тому треба молоді дати нагоду набутти практику, як це відомо робити з цим чином званням, тоді з неї вийдуть добрі фахівці, і тоді ми під час її практики доможемося до них.

Післяшколом. Я міг би назвати багато абсолютних абсолютників хочаби самої лише нашої торговельної справи. І курсів, які займають нині в школі, і в кооперативі, або мають власні спеціальні підприємства; хоч вони почали працювати в школі підготовки, однак скоро вони будуть

Я спанував. Треба тільки хотіти навчитись і мати де навчитись. Те саме зі стенографією. Я сам поручив перед роками свою найкращу стенографію до бюро, де й при мені директор подиктував кілька листів, а вона не вийшла, питаючи про закінчення такої роботи з черги листу, бо не могла відчитати першого з черги листу. Директор іронічно підсміхнувся, я застидався за свою ученицю, одначе наразі вона вибилась на першорядну силу в канцелярії, де й досі працює. Тому молоді в студіях далі пильно над собою теоретично і практично працювати, а ми мусимо й у вишколі допомогти.

Не забуваймо, що ми мусимо розбудовуватись і треба побільшати наш працівничий нарізок. Пам'ятаймо при цьому, що не всі ми будуватимемо готовими майстрами у своєму фаху, що ми, або й установа, не раз робимо „державу“ за нас заплатила, поки ми стали тим, чим ми є. Тож не жалуймо труду і поділімся добутих знань з іншими!

Пишу це не так на адресу директорів підприємств, бо вони небагато на це мають часу, але передовсім на адресу тих, яким вони віддають молоді до вишколу. Нехай вони не вярнуть нею до виконання різних механічних робіт, але нехай введуть її в сам зміст праці!

Заоймим з наших дверей таблички: „Немає ніяких місць“ та приймаймо тих нещасників безробітних у точно означеному часі і коли не можемо дати їм праці, то даймо їм добру раду, до чого взятися. Нехай нас не виводить з рівноваги, як вони питають за посаду, бо неможливо дане створити собі свій зарплат праці без практики і капіталу. Зрештою, не кожний не може, а добрих виконавців теж нам дуже треба, тож і таких вишколюймо!

На закінчення кілька слів до слушного постану автора статті, щоб хтось знявся порадою та приміщенням молоді. Добре було б, аби психотехнічна порада РШ. могла стати такою централією. Покищо евіденцію вільних місць у кооперації має РСУК і до нього всі кооперативи повинні подавати своє запотребування працівників. Тим самим для приватних підприємств є Союз Українських Купців. Поза тим кожний з нас по своїй спроможності повинен служити молоді доброю порадою та навіть поміччю в приміщенні, бо це не тільки особиста справа заінтересованих. Пам'ятаймо, що в колові наша будучність!

Д. Коренець.

Відзначення у Львові.

Воевода Білик удекорував у минулу п'ятницю вчашника суспільно - політичного виділу у львівському воєвідстві Здзіслава Харевича кавалерським хрестом „Польонія Рестітута“. Крім того кавалерський хрест дістали: Юлія Бобра, інж. Бой, д-р Т. Фалькевич, проф. Ю. Пильонжак і дир. Ст. Ума.

Золотий хрест заслуги дістали: ректор Буляда, інж. А. Брода, д-р Л. Харевичова, інж. В. Фечко, інж. Клем. Енчалік, інж. Ст. Каку, Ст. Квятковський, о. Василь Лидиняк, проф. А. Медянский, Ф. І. Новак, дир. Пйонтковский, Ст. Селінецький і Я. Згурська.

РЕКТОР В. РИПЕЦЬКИЙ.

Будда з червоними очима.

Я не дивувався хвилюванню Тараса, бо знав, яку велику вагу, не вагу а просто обов'язок мав наш колишній жовтий приятель до цієї статуї. Він привіз її з Китаю; це була статуя-трофей із тих часів, коли наш колишній приятель не був просто урядовцем одного з японських консулатів, а адютантом високого генерала, що здобув Манджурію. Ця статуя-трофей будиської святині і вірив, що цей будда, ця алошівка й огидна для нас пошпана, приносить йому щастя. Я пригадав собі, як він раз дивлячись в несамолюбіві очі будда, сказав:

— Коли він мене покине — тоді прийде моя смерть.

Я не вкрав на ці слова колись уваги, але сьогодні, коли я пригадав собі їх, мені стало страшно і я з жалем погадав собі про будда. Ма довго не торгуючись із продавцем, я тут став, не знаючи, що нам далі робити. Вкінці Тарас запропонував піти

до посольства і запитати там про Рашію. Подумали — зробили. Тим більше, що, як сподівалися, в посольстві будуть ще певно наші колишні знайомі, що з ними познайомив нас колись Рашію. Не завелися. Відразу в кімнаті секретаря амбасад побачили ми учня Годжокісана. Він спочатку не пізнав нас, але відтак широким радісно привітався. Тільки, коли ми спитали його про Рашію — його молоде обличчя захмарилось і він пошепки, оглядаючись, чи хто не слухає, сказав:

— Жайть на мене на розі Довгої вулиці. Ми ніяк не могли зрозуміти цього. Ми пам'ятали ще часи, коли Рашію належав до найталановитіших урядовців посольства, коли з ним всі числилися, коли його ім'я мало в посольстві загальну пошану, тимто й не могли зрозуміти, чому сьогодні говорити про нього треба пошепки.

Але не довго ждали. За хвилину надіхало від сторони посольства мале, сине авто і крізь відхилені дверцята ми побачили Годжокісана. Він рухом руки попросив нас до середини й за хвилину ми вже мчали незнайомими вулицями.

*) Годжокі — ім'я „сан“ — придаток, щось ніби наше „дан“.

Переломові зміни

У ПЛАНІ ГРИ 45-ОІ ЛЬОТЕРІЇ ЗАЦІКАВИЛИ ЗАГАЛЬНО ВСІХ ГРАЧІВ!

Надзвичайні шанси!

18 виграш по 100.000 зол!

Денні виграші піднесені до 30.000 зол!

На один льос можна даліше виграти 1.000.000 зол!

Хто не хоче переочити такої знаменитої нагоди здобути багатство, нехай негайно замовить льос 1-ої класи

у відомій зі щастя Колекторі

„РУНО“ Равіч і С-ка

1157

Львів, пл. Марійська 4.

3 польської преси.

П. Новаковський без рукавичок.

Якби не те, що це сталося у відомому зі свого відношення до українців краківському „Ілюстрованому Кур'єрі Цодзениому“, то ми дуже дивувалися б, як фейлетон п. н. „Міліон душ“ (ІКЦ, ч. 153 з 5-го червня ц. р.) міг вийти з-під пера Зигмунта Новаковського. А так це ще один, зайвий, доказ, що середовище або орган, в якому хтось працює, впливає на нього більше, ніж йому здається, і формує його світогляд, хочби він навіть із того не здавав собі справи. Але зацитуємо п. Новаковського:

„На підставі побіжних обчислень за останніх двадцять п'ять літ греко-католицька Церква вкраща нах коло мільон польських душ на Червонській Землі. Ця цифра крадіж, яку dokonують у білий день, під оком влади, триває і процвітає далі і щоденна літання процесів, що їх ведуть проти українських парохів, яким не змогла П загнати. З деяких кол, зовсім правильно, висунули вимогу, щоб нарешті відібрати церковним канцеляріям право вести метричальні книги. Процеси роблять із тих духовних яких національних героїв і множать одночасно ряди фальшивників документів. Остаточні ведення метрик — це канцелярська маніпуляція, яка не має нічого спільного з релігією, а парох у цьому випадку — це платний урядовець, коли-ж він виконує свою функцію на шкоду держави, коли в зовсім свідомий спосіб допускається хронічно фальшування документів, справою влади є неможливити йому раз на завжди цю роботу і віддати ведення книг людям відповідальним, отже цивільним урядовцям.“

Після того п. Новаковський робить докор лівівській римо-католицькій Архиепископській Курії за те, що вона займає в тій справі пасивну поставу і пише:

„Дай Боже здоров'я „Товажиству Розвою Зем Виходних“, військової, К. О. П-ові, „Зайонзкові Ціляхти Загородовей“ і всім іншим „зайонзкам“ доброї волі! Ці люди на правду боряться, мають відкриті очі й вуха, не сплять!“

Читаємо далі про „споконвіку польське місто Львів, якого по всі часи хочемо й будемо боронити“, про „расову й історичну спільноту поляків з русинами“, про те, що „були русини, які були поляками“, про „Маслосоюз“ („доконсь до тієї справи вернуся“ — пише п. Новаковський), про ріст сили українців по містах і вкінці закликає:

„Потрібна широка і скоординована господарська, культурна і релігійна програма, інтервенція державного капіталу, допомога в будові домів по містах і містечках, допомога для польського селянина

Авто спинилося далеко за містом, серед соснового ліса, де білили й червоніли малі віллі. Сонце стояло на полудні й продирило-ся крізь смерекове верхів'я вузькими пасмами. Гаджокісан спинив авто перед однією віллею й ми висіли. Стежкою, що була бронзова від пересохлих шпильок, під'їхали ми до малої червоної віллі й тут зупинилися. Гаджокісан засвітав протяжно й двері на балконі відхилилися. Станула в них якась жіноча постать, що по японськи запитала:

— Хто?

— Гаджокі.

Постать зникла, а за хвилину розхилилися двері на партері й ми ввійшли до середини.

Війнуло на нас запахом сосни й ще чогось, що було нам дивно знайоме, але таке знайоме, як знайомим видається тьмавий спогад з давніх-давніх літ. У віллі було темно й сухо, моторошно. Сходи скрипіли, але тут було ще ясніше. Крізь вікна видно було верхів'я сосон, чутко було їх шум, що видавався тут голосним. Тепер ми почували виразно запах того кадила, що завжди горіло перед портретом невідомої японки в кімнаті Рашію.

(Далі буде).

переселеного на Схід (треба би їх переселювати багато більше ніж досі), потрібні стипендії для студентів львівських вишніх шкіл, пільги для лікарів, адвокатів і т. д. і т. д., і все це з метою наситити „крес“ польщиною, але не карним шляхом, тільки польщиною свідомою завдання і певною, що стріле підтримка замість до-теперішніх, позбавлених сенсу, формалістичних дошкільовань.

Вкінці признавши „русинам“ право до життя в польській державі і право „руської“ інтелігенції на працю і життя, п. Новаковський пише:

„Коли тієї проблеми держава не розкладає з хісною для нас і для них, не будемо могли дивуватися розвиткові Масло-союзу, що виходить понад усіякі норми, чи аналогічних установ. На всякий випадок є справи, яких не можна поладнати в рукавичках. Пасифікація Східної Галичини зперед кількох літ або деякі епізоди, про які недавно голосно було в со-ціалі, можуть викликати глибоку відразу у кожного культурного поляка, бо є інші відповідні та сильні способи. Саме їх треба вжити при ревіндикації вкраденого міліона душ і при рятіванні тих, що ще можуть впасти жертвою. Тепер вже не можна віддати ані одного“.

Нас ні трохи не дивує те, що п. Новаковський за добрим прикладом проф. Грабського, кс. Мйодонського, свого співтовариша з редакції п. Сара і багато-багато інших їм подібних став прихильником ідеї насичення „кресів“ польщиною. Боже, наші! Бувають усіякі ідеї і всякі причини ті ідеї зроджують. Хоч як нині побороють німецьку ідею „де-бенсравну“, то все-ж вона є і німці від неї не відступають і не рахуються з тим, що во-на може комусь не подобатися. Переконувати п. Новаковського, що він не повинен бу-ти прихильником тієї чи іншої ідеї, ніхто не буде. Але не можна не звернути уваги на ін-ші речі. П. Новаковський пише про процесі українських священників за фальшування метрик. Ми переконані, що ані одного ви-падку такого процесу п. Новаковський не прослідив особисто, але написав це за поль-ською пресою. А шкода. Здається нам, що якщо п. Новаковський був подікавився бодай одним випадком, то напевно був би поставив-ся до тієї справи інакше. Бо знаємо, що п. Новаковський дуже часто у своїх фейлето-нах боронить справедливості, хоча ця обо-рона не завжди буває популярна. І знаємо, що п. Новаковський переконавшись, що на-писав щось на підставі злої інформації, вміє написати відкликатися. Тому тимбільше дивує нас, що цим разом п. Новаковський пішов са-мію за деякими відомими людьми й органі-заціями і взявся поширювати легенду про те, що „греко-католицька Церква вкрала по-лякам міліон душ“, а не завдав собі труда познайомитися з твердженнями і доказами ін-ших польських діячів і політиків про те, що польщина у Східній Галичині не то що не змаліла, але навпаки, зросла. Гадаємо, що такий критичний ум, як п. Новаковського, було би вразило: як це погодити з тією кра-діжню міліона душ. Нагадаємо відомого езу-їта кс. Урбаня, який каже, що поляки пере-тягнули до своїх рядів без порівняння біль-ше українців, ніж перейшло поляків до укра-їнського табору. І це зовсім зрозуміле хочби з уваги на обставини та засоби, якими розпоряджають поляки й українці. Нагада-ємо цілу низку статей у „Політиці“, де не-раз стверджувало, що польський стан посі-дання у Східній Галичині непомірно зріс. Га-даємо, що п. Новаковський про ці голоси (про фактичний стан напевно ні) не знав, бо не хочемо вірити, щоб він їх зигнорував. Досі це не було в його стилі. Більше, як певне, що на цей виступ „без рукавичок“ п. Новаков-ський звинувачений ідеєю пп. Граб-ських та Сарів. Ясно, що тоді всяка справед-ливість іде в кут. Зараза страшна річ.

ФОТОГРАФ МІСЬКИХ ТЕАТРІВ

Photo-Studio „Van Dyk“

Ателис модерного фотографічного мистецтва виконує портрети до нормальної величини, навіть зі старих фо-тографій та всілякі знімки найновішими рефлекторами по конкурентній ціні. — Для П. Т. Аматація спеці-альна лабораторія до аматорських праць

тепер Львів, ул. Коперника 21. І. п.
871 Ріс вул. Спеціального.

СЬОГОДНІ АТЛАНТИК

Віднова незабутньої музичної комедії реж. Г. Александрова

СВІТ СМІЄТЬСЯ.

В гол. ролі Л. Орлова — Леонід Унесов — М. Стрелков.

Поклін могилам.

ТРАДИЦІЙНІ ДНІ ПОЛЯГЛИХ У РАВО-РУСЬКОМУ ПОВІТІ.

Кожного року традиційним звичаєм святкує українське громадянство раво-руського повіту пам'ять Тих, що своє життя склали на жертвен-нику Батьківщини. Пам'ять в честь Поляглих святкує українське громадянство повіту так, що в перший день Зелених Свят відбуваються бого-сауження в кожній парохії, у другий день дека-нальні в Немирові й Вербиці, у першу неділю по Зелених Святих повітове свято в Раві Руській.

Премію за квітень

новий том бібліотеки „Діла“ повість
„Ідеалістка“

розісаали ми нашим точним передплат-никам 31. V.

Рекламації приймаємо тільки через поч-товий уряд до 14. ч. м.

НЕМИРІВ.

У Немирівському святі 29-го травня ц. р. взяло участь 9 священників з немирівського де-канату. Свято почалося Службою Божою, яку в наміренні українського народу відслужив о. Я-ків Фігар, парох Улицька, проповідь виголосив о. К. Козій, парох Вороблячина. По Службі Бо-жій усталився похід з церковною процесією з Немирова і Вороблячина, оркестрою і хором читальні „Просвіти“ з Немирова, делегації із 32 вінками від місцевих і доокочинних сіл, пред-ставники повітових установ з Рави Руської, ду-ховенство з о. деканом Василем Гучком у про-воді і понад 5.000 громадян з околиці. При грі оркестри та співі хору похід перейшов на цвин-тар і там на збірних могилах українських во-яків духовенство відслужило панахиду, після якої о. Роман Трешневський виголосив проповідь. По відігранні оркестрою „Вічної Пам'яті“ і кіль-кох пісень похід вернувся під церкву і розвя-зався.

ВЕРБИЦЯ.

Того самого дня, відбулося друге окружне свято в честь Поляглих у Вербиці. У тому святі взяли участь о. заст. декана А. Трешневський, о. Т. Зрада, о. Коляковський, о. Гробельський та о. Криницький і понад 8.000 громадян із 153

вінками. По відслуженні торжества. Служба Божої і парастасу над символічною могилою похід з церковними процесіями перейшов на цвинтар і там над гарно прибраними й опрацьо-ваними могилами поляглих духовенство відслу-жило панахиду, після якої о. Бронислав Гробель-ський, парох Піддубець, виголосив проповідь. Підчас Служби Божої і панахиди та в похіді співав дисциплінований хор з Вербиці під у-правою п. Івана Наврота.

РАВА РУСЬКА.

Цьогорічний традиційний Повітовий День Поляглих відбувся в Раві Руській 4-го червня ц. р. Свято почалося торжественною Службою Бо-жою в наміренні українського народу, що її від-служив о. декан Михайло Дороцький, парох По-телича. Ділякували о. Василь Миронович, за-пар. в Руді Монастирській та о. Остап Шафран, сотрудики у Любичі Князів. По Службі Божій о. Шасний Раствецький, парох Гребеного, пра-співучасті духовенства деканату відслужив тор-жественну панахиду над прибраною вінками і цвітами символічною домовиною. Відтак по богослуженнях у церкві делегати із 164 різно-родними вінками перейшли вулицями міста на цвинтар. По перенесенні вінків усталилися цер-ковні процесії з Рави Руської, Голого Равсько-го, Річок, Селиськ і Гребеного, за ними ду-ховенство з равського деканату, а саме: о. Мих. Дороцький, о. В. Кулинич, о. Ш. Раствецький, о. Г. Заяць, о. О. Лешук, о. К. Тустановський, о. К. Дацько, о. Я. Боровик, о. В. Миронович, о. О. Салук, о. О. Шафран, о. І. Блазкий, о. Третяк, о. Осідач, представники установ; з ними понад 15.000 народу з цілого повіту. У та-кому порядку церковний похід перейшов на цвинтар і там біля величавого пам'ятника, збо-дованого Філією Т-ва Охорони Воєнних Могил у Раві Руській ще в 1936 р. над трьома опрацьо-ваними в залізо-бетон збірними могилами, з які-спочиває понад 100 безіменних поляглих, ду-ховенство відслужило панахиду. По панахиді о. заступник декана Василь Кулинич, парох І-мінки Кривого, виголосив проповідь про ху-ду поляглих. По проповіді, відспіванні „Вічної Па-м'яті“, „Коли ви вмирали“ і молитви „Боже Ве-ликий“, церковний похід вернувся під церкву де розвязався. Службу Богу, панахиду з церков-і на цвинтарі та в похіді співав хор з Візьма-Крім цього в похіді співав ще хор з Візьма-зовецьких і Верхраті.

Назавгал усі три свята відбулися спокійно і урочисто і пройшли величаво.

Д-р Ф. Фундер помер.

ТРАГЕДІЯ БЛАГОРОДНОЇ ЛЮДИНИ.

Швайцарський німецький щоденник у Лю-церні „Фатерланд“ дістав окружною дорогою з Німеччини повідомлення, що у відомому ба-варському концентраційному таборі недавно тому помер славний католицький журналіст та діяч, б. шеф-редактор віденського щоденника „Райхспост“, д-р Фридрих Фундер.

Не тільки німецькі католики супроводили-муть у думці трагічну смерть д-ра Фундера до-брою теплою згадкою. Українське громадян-ство має причину й обов'язок приєднатися зі щирого серця до смутку й жалю тих усіх, що в пошані клонять голови над свіжою могилою.

Д-р Ф. Фундер уродився в 1872 р. у Грацу. Правничі студії покинув у Відні і так досягнув ступінь доктора прав. Уже від університет-ської лавки д-р Фундер тісно зв'язався з хри-стіянсько-суспільним рухом в Австрії, віддаю-чи йому свій талант і свої сили як публіцист у відомому, провідному органі „Райхспост“. Не-звичайно працьовитий, справедливий, відзив-чатий на всі питання дня в найкращому като-лицькому розумінні, д-р Фундер став не тільки одним з чоловіків провідників німецької Австрії перед і в часі війни, але й найближчим співро-бітником відомого канцлера Австрії Дольфуса та уязненого до нині б. канцлера Шустігера. Це

становище д-ра Фундера у повсякденній Австрії стало причиною його уязнення та депортації до концентраційного табору в Дахау після того, як Адольф Гітлер прилучив Австрію до Ні-меччини. Д-ра Фундера, основника і керівника „Міжнародної Унії Католицьких Журналістів“ стрінула сумна доля не одного з чоловіків відданих німецького католицизму: смерть у в'язниці.

До українців та до українських політиків змагань д-р Фундер ставився дуже прихильно. В річниках „Райхспосту“ читач знайде повні статті українських його співробітників (д-р В. Кушніра, проф. В. Калитовича, ред. В. Яков-ровича, радн. двору О. Барвінського і т. д.) багатьох комунікатів та статей різних пресо-вих агенцій, а ще більше аспектів україн-стичних праць та заміток згод пера його по-ного д-ра Фундера або його постійних редак-них співробітників, в яких українська справа все знаходила прихильне, доброзичливе став-лення. З того приводу д-р Фундер завжди ма-вав навіть неприємності від протизаконних на-виста. Але він переніс неправдою не жагую-чися. І за правду свого переконання до кінця згинув.

Перед бурхливим засіданням англійського парламенту.

З ПРИВОДУ СТРАШНОЇ СМЕРТІ 99 ОСІБ У ПІДВОДНОМУ ЧОВНІ.

Останній офіційний комунікат англійської адміралії з неділі стверджує, що вже нема надії на те, щоб вирятувати когонебудь з підводного човна „Teris“, в якому було 103 особи. Згодуються, що вода завила батареї і тому повстав хлоровий газ, що розійшовся по всіх коморах і від нього згинуло 99 осіб. Лондонська преса гостро критикує адміралію за каригідне занедбанні спроб рятунку підводного човна, хоч її перші комунікати були дуже оптимістичні. По оголошенні останнього комунікату багато жінок почало тихо плакати, декілька навіть плакали. Важко зрозуміти, що від відшукання підводного човна минуло багато часу, але рятункова акція не посунулася майже зовсім наперед по вирятунку 4-ох членів залоги. Деякі лондонські шоденники підкреслюють, що підводний човен „Teris“ міг забрати найбагачше 56 членів залоги і нікого більше. Тимчасом у першу свою подорож „Teris“ забрав 103 особи. До того адміралія не знала навіть точного числа затоплених осіб.

Батько одного затопленого інженера закликає представників „Юнайтед Прес“, що „Teris“ був нещасливим кораблем. З оповідання сина з'являється, що згаданий підводний чо-

вен розчарував вперше під час проби швидкості; при другій пробі не міг зануритися в воду, бо апаратура до управління баясту не діяла. Вкінці занурившись човен не міг виплисти на поверхню. Адміралія сподіється, — заявив дід батько затопленого інженера Ален — що один або двох членів залоги пробували вилізти з човна при допомозі апарату Дейвіса, але застрягли в рятунковій дірі і не могли рушитися ні вперед ні назад і так затарасували дорогу своїм товаришам. Знаячі сподіються, що човна не вдасться витягнути на поверхню швидше, ніж у вівторок. Тоді теж можна буде перевести докладне свідство. Кораблі, які брали участь у рятунковій акції, відплили вже до своїх баз.

У зв'язку з катастрофою підводного човна сподіються бурхливого засідання парламенту, під час якого послані атакуватимуть уряд у зв'язку з пиявою рятунковою акцією. Прем. Чемберлен вернувся вже з Чекаре до Лондону. Згодуються, що на інтерпеляції послів відповідатиме віце-міністр морської Джозеф Шекспір. У зв'язку з катастрофою підводного човна „Teris“ канц. Гітлер вислав телеграму до короля Юрія VI. з висловом співчуття свого і німецького народу. Ця телеграма знайшла прихильний відгук.

Німці невдоволені з румунських виборів.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденська преса повідомлює про висхідні вибори у Румунії висловлює здивування, що тільки 5 німецьких пос-

лів увійшло до румунського парламенту, а до сенату не вибрано ані одного представника німецької людності.

Еспанська дипломатична й військова місія в Італії.

РИМ, ПАТ. В понеділок пополудні з нагоди повертання італійських легіоністів з Еспанії, приїждять до Неаполіа спеціальна еспанська дипломатична і військова місія з ескотром внутрішніх справ Сувером у провіді, яку привітає міністр Чіано. У вівторок 25 тисяч легіоністів і 3 тисячі еспанців переїждять перед італійським королем в Неаполі. Вечором еспанська місія в товаристві кан. Чіано відіде до Риму, де в середу відбудеться дефіляда італійських та еспанських військ перед Мусолінієм на Віа дель Імперо.

В середу відбудеться розмова між міністром Сувером і членами еспанської місії та Мусолінієм і мін. Чіано. В тутешніх французьких колах допускають, що в часі тих розмов порушать справу становища Еспанії до німецько-італійського союзу та обговорять можливості розвитку культурних і господарських взаємин між Італією та Еспанією. Візита еспанської місії в Італії викликала тут велике зацікавлення, бо це перша офіційна візита з участю члена еспанського національного уряду.

Большевики заселяють Далекий Схід.

МОСКВА, ПАТ. По думці постанов Ц. К. і ради народних комісарів про переселення колективістів на Далекий Схід, до кінця цього року мають переселити з центральної частини СРСР до приморського краю 25 тисяч селянських родин з колективів.

Треба пригадати, що з метою залюднення Далекого Сходу від 1936-го року йде набір

добровольців, що його започаткувала жінка капітана Хотатурова. Свого часу преса багато писала про ту кампанію, але потім ця справа притихла. Видно, добровільний набір не мав успіху.

Досі переселили на Далекий Схід кілька тисяч селянських родин.

Протикомінтернівський кордон.

АТЕ повідомляє з Мадриду, що члени англійського протикомінтерну, що перебувають тепер у Толедо, заявили перед представниками преси, що найближчий конгрес протикомінтерну мають намір уладити в листопаді ц. р. в Еспанії. Як місце наради виберуть мабуть Толедо, відоме з героїської оборони Альказару.

Досі переселили на Далекий Схід кілька тисяч селянських родин.

Безконечна мандрівка жидівських емігрантів.

Німецький корабель „Сен Люї“, що везе 100 жидівських емігрантів, яких минулого року не дозволили вистіти на острові Кубі, приїждє до Міамі на Флориді. Місцеві влади побоюючись, що жидівські емігранти загромождають територію штату Флорида, організувала сильні від-

діли охорони побережжя. Супроти того корабель відплив знову в напрямі Кубі. Американська прикордонна сторожа вислала літаки й кораблі охорони побережжя, щоб наглядати над рухами корабля з жидівськими емігрантами.

Жахливі наслідки пожежі кін.

В місцевості Занателек у степі Мореланду в Мексику вибухла в часі вистави пожежа в кін „Зореро“, в якому саме сиділо у вогонь 70 глядачів. Ясна річ, що серед глядачів була страшна паніка, всі поспішили виходити на нікого, тиснувшись до виходу. Дітями вилізали з кін, з якого був вихід. Будинки кін, був причиною, що вогонь дуже швидко поширився. За 7 хвилин вогонь охопив весь будинок. Як виявляється, вогонь поширився на 70 осіб і в понад 150 осіб.

Сильний вітер переніс вогонь на недалеко цукроварню та інші будинки. Кажуть, що коли після вибуху вогонь в кіні закликав пожежну сторожу цукроварні, вона не прийшла на рятуюнок, вимовляючись тим, що не має наказу і відповідального приладу. Коли ж ця пожежна сторожа прийшла, вже було дуже пізно. Вислідку згоріла ціла цукроварня і 30 домі.

Що писало „Діло“ 59 років тому.

Четвер, 6 червня 1919.

ХЛІБОРОБСЬКА ДОЛЯ.

„Від Ширли пишуть нам: Хлібороби наших околиць не можуть мати вигляду на добрі жинки. Бо значну частину озимини ми муємо пересрати через великі шкоди, що їх зробили миші восени. Власна л-рина добре посходила, але з причини засуди не росте, тільки помолки і злиділа тріккається при зослі Піана л-рина ще гірша, а гречка і просо навіть у половині засіяного зерна не посходили. Буде і недостаток паші, бо комалина і трава ріди і мало ростуть, бо брак дощу. Єдина наша надія на бараболу; якби, не дай Боже, і тля хібила, то перед нами стоїть тяжкий голод, бо навіть голод. До невраню в полі прилучилася пшкова зараза між рога-тою худобою і вже замирили торги на товар. Як з того вийдуть втрати для нас хліборобів, це може собі лише той уявити, хто з близька бачить наш тяжкий сьогорічний передивок“.

ВІСТКИ ПРО ЗБРОСЕННЯ РОСІЙ.

Петербург, 6 червня. Піяніна агенція повідомляє, що вістки про зброшення Росії, внаслідок яких почав падати курс російських паперів, неправдиві.

ВІЯНА В АБІСИНІІ.

Рим, 6 червня. Італійське військо в Масаві заняло місто Керен і вало в неволю Брамбасу і 2000 його людей, яких зараз розаброїли.

Крим Halina №2 (півтоистий) плена церу, хоронить пер-д зморщилам і їх устат.

Відновлення діяльності українських установ.

Рішенням коломийського староства відпечатано льоколі: читальні „Просвіти“ і кружка Рідної Школи на терені громади Воскресінці.

Студентські справи.

СТУДІЙ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВАРШАВИ.

Розуміючи труднощі наших молодших товаришок і товаришів, коли йде про вибір відповідних студій після іспиту зрілості, хочемо допомогти їм зорієнтуватися у всіх родах високих та півакадемічних шкіл м. Варшави. Подаємо покищо їх спис і водночас зазначимо, що про студії та умовини прийняття в академічних школах поінформуємо у чергових комунікатах.

Під час фєрїї даватимемо інформації також на індивідуальні запити. Бюро У. С. Г. міститься при вул. Новий Світ 30, м. 5, ч. тел. 63716, чинне в год. 20—21. Листовне просимо звертатися на адресу: Українська Студентська Громада (Ukr. Stud. Hromada) Warszawa 1, skrt. poczt. 625 і долучувати поштову марку на відповідь. Крім інформацій полагоджуватимемо всі можливі формальності при вписах та внесеннях прохань.

У Варшаві є такі академічні школи:

1. Університет ім. Я. Пясуцького з виділами: правничим, медичним, ветеринарним, фармацевтичним, матем.-природничим, правосл. та еванг. теологією і гуманістичним.

2. Варшавська Політехніка з виділами: інженерним, механічним, електричним, хемічним та архітектурним.

3. Академія Стоматологічна („Дентистика“).

4. Головна Школа Торговельна (S. G. H.)

5. Академія Мистецтва (Akad. Sztuk Pięknych) з виділами: малярства, різьби, графіки й архітектури внутр.

6. Головна Школа Сільського Господарства (S. G. G. W.) з виділами: рільничим, городничим та лісовим.

7. Вища Школа „Денікарська“.

8. Школа Політичних Наук з виділами: політичним, суспільним, державним і комуністичним, адміністраційним, фінансово-економічним.

9. „Вольна Вшехніца Польська“ з виділами: педагогічним, політичним наук, матем.-природничим, економічним, права, еміграційно-колоніальним.

Півакадемічною школою є Вища Школа Будови Машии ім. Вавельберга з виділами: механічним та електричним.

Управа Української Студ. Громади у Варшаві.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Правничка сторінка.

За права української мови.

Супроти великих подій, що на наших очах просуваються у боротьбі за життя народів, може докому здаватися, що боротьба за права мови нації не менше важна і нею в сучасних відносинах ніхто не цікавиться. А проте воно так не є, бо право рідної мови має у кожному часі велике значіння — для життя і будучності нації.

Право рідної мови нації: у школі, уряді і загалом у публичному житті, це перше право людини, народу і нації, що бореться за свої права. Воно виховує своє громадянство на членів новочасної нації, що мусить мати глибоке і нешарудне відчуття свого етнічного походження, значить права: рідної мови, бож цим знанням воно презентує свій характер національного існування і самостійності, чести і поваги. І чим більше сама нація поважає свою мову у живому слові і письмі, тим більше поваги і пошани здобуває вона в інших націй, сусідніх і чужих.

Тому кожна нація, від хвилини її освідомлення, бореться, щоб передовсім здобути собі у всяких ділянках життя: повноту належних їй прав рідної мови та до цієї боротьби завинага всі чинники свого життя, як свою пресу, свої установи і все своє свідоме громадянство та своє посольське представництво.

Найпевнішим засобом у боротьбі за право рідної мови є безумовно вживати на кожному місці і у кожному часі своєї рідної мови і це повинні робити всі громадяни даної нації, чи вони діти чи старші, чи вони селяни чи міщани, робітники фізичні або умові, заможні чи бідні, достойники чи службовики, — всі однакі діти своєї нації. І в цьому не може бути ніяких винятків: з чести, уступчивості, інтересу або якогось страху, — а всюди, де маємо право, там маємо й обов'язок пошанувати нашу рідну мову, — яке це сказав у своєму посланні Тарас Шевченко: „...бо хто матір забуває, того Бог карє“...

Тому кожний наш громадянин і наша громадянка та кожна наша установа, у всякій справі, в кожному місці і часі повинна вживати української мови в слові і письмі та ставати в обороні її прав.

А я підношу і наче пригадую цю справу у цьому моменті саме тому, що останніми часами добачую тут і там, як деякі наші громадяни заломлюються так, що це викликає здивування у старших і згіршення у молодших; і навіть дехто з сусідів не розуміє тої національної безхарактерності чи переборщеної льобальності, — бож воно дивне і непослідовне та не підносить нас, а понижує. Нарід боронить права рідної мови та починає від охорони душі лити у садках і захоронках та шкільних плєбісцитах, — а там наші громадяни прислужники забувають про рідну мову...

Та ось, що тепер підношу, не має на меті засівати зерна незгоди чи метушні, а навпаки, любов до свого і легальне пошанування нашого права, без нарушування прав другої нації як панівної. При цьому не можемо забувати, що боротьби за права української мови не в силі перевести сама наша палестра, бож у цьому ділі мусить співпрацювати все громадянство і не може спроневерюватися пошанівку рідної мови, як також в цьому напрямі повинні співділяти наші представники у законодавчих установах.

Поступаймо тим нормальним шляхом, що йдуть ним наші сусіди поляки, щоб нам не було кривди і від своїх...

Поляки боронять свій нарід і свою шляху, хоч би й ходачку та її рятують, а ми мусимо також заступати своє громадянство зі шляхотськими гербами і без гербів, щоб не захитувалась національна характерність. Отсе наші герби...

К. Л.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Закон про загальний обов'язок річевих чинитьб.

З хвилиною вибуху війни або оголошення мобілізації, чи теж у випадках, як цього вимагатиме інтерес оборони держави, стверджений рішеннями ради міністрів, населення цілої держави має обов'язок — згідно зі законом з 30. березня ц. р. про загальний обов'язок річевих чинитьб (Д. З. ч. 30 поз. 200) — відступити державі рухомості і нерухомості та права, які є власністю або лише в посіданні поодиноких фізичних чи правних осіб. Крім того населення обов'язане приспособитись до діяльності, що відповідатиме потребам оборони держави або воєнним умовам. Отже згідно з законом рада міністрів, якщо це право не прислугує іншій владі — може: 1) заборонити вивіз всякого роду рухомостей за кордон або привіз за кордону до Польщі чи теж лише до поодиноких частин держави та обмежити вивіз і привіз; 2) нормувати і піддавати контролі товарний і грошовий оборот та діяльність установ зв'язаних з цим оборотом і на внутрішніх ринках і при взаєминах з закордонном; 3) передати державі або іншим правним особам монополію продукції й обороту сировини, півфабрикатів і фабрикатів; 4) нормувати продукцію і консумпцію; 5) наказати або теж заборонити продукцію або перерібку деяких продуктів і 6) творити примусово союзи та господарські організації, що займалися би продукцією, перерібкою, магалінуванням і розподілом предметів річевих чинитьб.

ПІДГОТОВА ДО РІЧЕВИХ ЧИНИТЬБ

Підготуватись до річевих чинитьб обов'язані: 1) промислові і гірничі підприємства, 2) торговельні і складові підприємства та 3) сільські господарства. Міністри: промислу і торгівлі, хліборобства та річних реформ і скарбу розпорядком з 15. квітня ц. р. (Д. З. ч. 35 поз. 227) означили, як то промислові і гірничі підприємства, обов'язані підготуватись до згаданих річевих чинитьб. Отже суди належить: 1) всі вартісні предмети, що надобувають сировини, продукують і переробляють (себто фабрики, кути, колазми та інші заведення праці, передбачені законом про сировину, сировинні, сталі і т. п.) належати від їх власників і від того, чи їх ведуть

для зиску чи в іншій цілі; 2) електричні; 3) водопроводи. До промислових підприємств зачисляє розпорядком промислові і ремісничі групи та організації адміністраційно-господарського характеру (концерни, синдикати, картелі, союзи і промислові організації, ремісничі цехи і т. п.).

Підготовка до річевих чинитьб полягає: 1) на підготові підприємств і сільських госпо-

дарств чи теж їх частин до діяльності, що відповідатиме потребам оборони держави чи воєнним умовам; 2) на підготові підприємств і сільських господарств до переходу на воєнну продукцію. Влада може наказати, щоб підприємства підготовлялись до річевих чинитьб і під час миру і під час війни.

Посідачі торговельних і складових підприємств обов'язані вже під час миру на домагання влади: 1) посідати і вдержувати у відповідному стані і кількості, місці і в спосіб, вказаний владою, предмети торговлі і складу як воєнні запаси; 2) перевести наказану владою перерібку підприємства, щоб помістити воєнні запаси або підпорядкувати всяким розпорядкам влади у справі створення відповідних умовин на приміщення і розподіл воєнних запасів; 3) підпорядкуватись всяким домаганням влади у справі контролю воєнних запасів і способів їх відсвіження.

Посідачі сільських господарств обов'язані на домагання міністра хліборобства в порозумінні з міністрами: військових справ і скарбу або уповажненої ними влади: 1) посідати і вдержувати в належному стані і кількості, місці і в спосіб вказаний владою, машини, прилади та інші засоби продукції і поміщення на ці рухомості; 2) вести господарку в наказаній владою изпрямі і виконувати означені праці та інвестиції, зв'язані з цим напрямом; 3) підготувати сільські господарства під тереновим оглядом до потреб оборони держави в наказаний владою спосіб. Міністр хліборобства в порозумінні з міністрами: військових справ і скарбу чи теж уповажненої ними влади може наказати посідачам сільських господарств: 1) виконати означені праці та інвестиції, зв'язані з наказаною продукцією; 2) виконати означені праці та інвестиції, зв'язані з забезпеченням продукційних засобів та продуктів; 3) перевести річну самопомічу, що полягає на взаємній собі помічі мешканців громади чи волости, щоб досягнути якнайкращі результати в річній, городовій і годівельній продукції.

ВИВЛАСНЕННЯ.

Обов'язок річевих чинитьб полягає: 1) відступленні державі права власності, уживання, уживання та інших прав, що відносяться до предметів річевих чинитьб або обмеження цих прав; 2) відданні державі нерухоностей до вжитку або до свобідного користування; 3) підпорядкуванні домаганням влади щодо означених виконуваних маєткових прав чи користування тих прав.

Примусове відступлення державі права власності нерухоностей внаслідок річевих чинитьб відбувається шляхом вивласнення.

Убрання, пальта, костюм від зол. 50' у ШАПІРИ, Личаківська 1, 111

Знаменний процес проти двох відомих громадян.

Дня 17. серпня 1938 р. до домівки політичної організації „Дружина Княгині Ольги“ і жіночої видавничої кооперативи „Союз Українок“ (Т-во „Союз Українок“ було тоді розв'язане) при вул. Сикстуській ч. 48 увійшов коморник XI-го ревіру Краєвський в товаристві двох жидів. Цю домівку займав раніше промисловець Михайло Савка, в якого коморник записав давніше рухомості і дня 17. червня 1938 р. мав з нього переводити ліцензію. Хоч на дверях домівки знаходилася вивіска „Дружина Княгині Ольги“, що виразно вказувала, що домівка не належить вже до п. Савки, коморник увійшов до неї. Підсудні пп. М. Рудницька й О. Шепарович ствердили у своїй обороні, що коморник увійшовши до домівки Д. К. О., не представився їм, не сказав хто він і чого хоче, відвернув лише кляпу бюзки, показуючи якийсь значок (коморник не був в однострою) і не питаючи про дозвіл, сів при бюрку, при якому сидів п. М. Рудницька. Обурені такою поведінкою обі пані, господині домівки, рішуче зажадали від коморника, щоб вивинив, що це все значить (підсудні думали, що це ревізія); шойно тоді п. Краєвський заявив, що він є коморником і прийшов перевести ліцензію проти п. Савки. Йому присутні пані вивинили, що п. Савка вже тут не мешкає, лише в сусідстві, тимчасом коморник почав бити кулаком об бюрку і кричати „ціхо биць“. Коли п. М. Рудницька рішуче застерігалась проти такої поведінки, тоді коморник післав по поліційнта та зажадав вилегітимувати п. М. Рудницьку і п. О. Шепарович, що остаточно за те, що вона в міжчасі телефонувала до

староства, що не може прийти на зазначену конференцію, бо на доміжку є якийсь „запах“. Остаточно скінчилося тим, що коморник привів такі домівку Д. К. О. і пішов до сусідства льокалю п. Савки, проти якого мав переписати екзекуцію. На п. М. Рудницьку і п. О. Шепарович зробив донос, а поліція внесла проти них акт обвинувачення про невідповідну поведінку супроти коморника під час його урядування.

Оборону підсудних підтвердили св. Актон на Горохович, урядничка Д. К. О., яка в той час була в домівці Д. К. О. і — як зізналась — кож не могла зорієнтуватись, хто прийшов до неї, бо коморник увійшовши до домівки, що він хоче, бо коморник увійшовши до домівки, не поздоровив нікого, ні не представився, а сказав чого хоче. Була також свідком того, що коморник кричав „мільчець“. Далі оборону підсудних підтвердив теж п. Михайло Савка, який під час інциденту, почувши крик у домівці Д. К. О., увійшов до неї і теж інформував коморника, що він уже не займає доміжки, Тимі і Краєвський заперечили, немов би він розказав невідповідно. Відбулися чотири розправи, які суд оголосив у патицію 2. п. м. присудив засудити п. М. Рудницьку і п. О. Шепарович кару по одному місяцеві арешту з примусовим виконанням кари на чотири роки і на задоволення дових коштів.

Засуджені пані: М. Рудницька і О. Шепарович зголосили апеляцію.

НОВІНИ

7

ЧЕРВЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 25 травня 1939.
Знайденого гроши ст. Івана Хр.
Лат. Довбуша.
Сонце: схід — 5.16, захід — 10.29.
Місяць: схід — 23.16, захід — 9.00.

Затрап. 5 червня. Четвер.
Ст. ст. 26 травня 1939.
Пр. Ов. Гасенбейн (на невід.).
Лат. Довбуша.
Сонце: схід — 5.16, захід — 10.29.
Місяць: схід — 23.16, захід — 9.00.

— ДОЗВОЛЯЄМО СОБІ ПРИГАДАТИ і звернути увагу на те, що в першій половині червня є запаси найкращі ціни масла. Той час найкраще надається на закуп масла до топлення на запас. Зокрема ціна тегорішню пору вказаним є робити також більші запаси дешевих товщів. До тієї ціни найкраще надається масло з „Маласокожу“, яке є гігієнічно вироблене і через те надається до довгого переконування.

49 52 4—6

— Камінь Довбуша над Прутом. „Зелена Палатка“ п. С. Олесницької поручає прегарні кімнати з вибагливим, на бажання дієтичним, харчем. Власний парк і пляжа. Гаражі в місті. Інформація подає: С. Олесницька, Станіславів, вул. П. О. В. 34, а після 15-го червня — Камінь Довбуша, п. Ямна. 1156 1-3

— П. Т. Гостей, що вибираються до Черча повідомляємо, що пансіон „Надія“ відкритий. З огляду на багато зголошень на головний сезон, просимо брати під увагу також червень. Томашівська і Кшанівська. 1091

— Гарне футро кримське — це золото. Набудете його у нас, тільки у Юліяна Глушківського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 1430 а —?

— Найкраще перевезе ваші меблі і домашнє урządження „Гарма“, спец-перевозова кооп. Львів, Закарпатська 20, тел. 111-21. Меблеві воли, фахова обслуга, дешеві ціни. 1065 —8

— Зарниця поручає в Ямній, біля Жремча, відділ Русака, гарні, сонячні кімнати з цілоденним утриманням та поодинокі сніданки, обіди і вечері дешево від 10. червня. За інформаціями звертатись до 10. червня: Львів, Молода Громада, Косцюшка 1а, від 10. червня Ямна. 1121 —2

— Як має влягатись українська побачимо на показі моди, що його влаштовує кооп. „Труд“ спільно з кооп. „Українське Народнє Мистецтво“. Дня 10. червня побачимо моделі з полотен і домотканців, запроєктовані нашими мисткинями. Жовта зала Народного Дому. 1161 1—1

— Мистецький вечір деклямації, співу та гумору відбудеться в малій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка 8-го ц. м. в год. 7.30 веч. На цьому виступить наш відомий співак Андрій Поліщук із власною різноманітною програмою. При фортепіані д-р Б. Кудрик. Вступ за програмкою. 1161 1—1

— Інформації щодо студій в усіх високих школах у Польщі та за границею подає Студентське Інформативне Бюро, Львів, Міщенська 11. Години урядові щодня від год. 12—14. На відповідь залучити марку за 25 сот.

— Загальні Збори Т-ва „Український Фонд Воєнних Ваг і Сиріт“ у Львові відбудуться 6. ц. м. в год. 16.30 у домівці УКТОДІ при вул. Потоцького 48 зі звичайним порядком нарад. Якщо в означеному часі не було б достаточної кількості членів, збори відбудуться в год. 17-й з тимсамим порядком нарад та важливістю рішень. — Управа.

— Заборонили виклади п. н. „На порозі нового життя“. Довідаємося, що виклади для абсолювентів ліцею п. н. „На порозі нового життя“, що мали відбутись заходом Т-ва „Обнова“ від 5. до 8. червня ц. р., не відбудуться, бо ректорат університету в останньому дні, себто в понеділок 5. VI. в год. 14. ці виклади заборонив.

— Перший іспит зрілості у природописному ліцею СС. Василіанок у Львові відбувався від 30. травня до 2. червня ц. р. під проводом директора ліцею о. В. Ліщиняка. Зголосилося 28 учениць і всіх допущено до іспиту. Свідомства зрілості дістало 27 учениць, а саме: Безпалько Ірина, Бикалович Ірина, Хрупович Ольга, Чередарчук Оксана, Чухрай Ольга, Дримух Ольга, Галайба Олена, Голобродська Галина, Горбаль Степанія, Гриняй Марта, Гувовська Олександра, Котко Аріадна, Коверко Дарія, Кушківська Ірина, Лопатинська Євгенія, Пашкевич Ірина, Пуцда Ма-

рія, Смен Степанія, Тарнавська Спосава, Тераська Наталія, Трусь Віра, Тимкевич Оксана, Угрии Дарія, Утриско Ольга, Вергун Ярослав, Заплітна Марія, Зінко Володимира.

— Відома наша співачка перед мікрофоном. В середу 7. ц. м. матимуть аматори доброго співу нагоду почути пісню, додаймо — українську пісню в мистецькому виконанні: в год. 13.10—13.40 того дня передаватиме львівське радіо концерт відомої нашої співачки, Ілани Шмеркозської-Приймової (мецесопран), що виконає перед мікрофоном пісні А. Лопатинського („Мое серце“), Н. Нижанківського („Ти мій за горою“, „Прийди прийди“ та „Не співай про весну“) і кілька народних пісень в оформленні Лисенка, Людкевича, Барвінського і Колесси. Всі, що знають нашу співачку з численних концертів або тільки чули про неї, напевно з приємністю послухають цього концерту.

— Смерть польського єпископа Лісовського. Минулої суботи 3. ц. м. зашко занедужав у катедрі тарнівській польський єпископ д-р Франц Лісовський підчас того, як причащав 131 питомців. Важко хорого єпископа перенесли до палати, де він помер у неділю над раном. Його похоронять у середу на новім цвинтарі в Тарнові.

— Родинна трагедія у Львові. Минулої неділі 4. ц. м. вполудне прохожі на „Власній Стрісі“ почули три стріли і побачили на розі вул. Над Яром на хіднику дві особи в калюжі крові, а біля них перестрашену паню з дівчинкою. Виявилось, що вул. Над Яром проходжувалася 26-літня Казимира Трояновська зі своєю дочкою і сестрою та зі своїм чоловіком. Між молодим подружжям панувало непорозуміння вже від довшого часу. Трояновська, донька нотаря, вже в короткому часі по шлюбі переконалася, що подружжя життя з її чоловіком, землевласником з Монастирця, не буде щасливе. Тому рішила з ним розвестись і внесла позов до суду у справі уневажнення подружжя. Трояновський вже в хаті і опісля підчас проходження жінку, щоб відкликати позов, але дістав відмовну відповідь. Почувши ще раз відмовну відповідь, витягнув швидко револьвер з кишені і двома стрілами важко зранив свою жінку, опісля третім вистрілом у голову скінчив самогубством. У важкому стані відвезли спаралізовану Трояновську до шпиталю, тіло її чоловіка до інституту судової медицини. Влада веде слідство.

— Смерть молодої жінки під колесами таксіви. В ночі зі суботи на неділю 4. ц. м. шофер Франц Заремба наїхав при вул. Коперника на 25-літню молоду жінку, яка по дорозі до шпиталю померла. При вбитій не нашли ніяких документів. Поліція арештувала шофера, а таксівку ч. 40.598 примістила в гаражі.

— Львівська хроніка. В ночі зі суботи на неділю невідомі злодії вкрали з крамниці Бернарда Вальдмана при вул. Казимира Великого ч. 9 — 357 капелюхів, марки „Гікель“ вартості 7.000 зол. На щастя при вул. Кресовій поліцейнт заарештував, що дорожжар везе якісь два великі мішки і ствердив, що в них були нові капелюхи. Тому візник І. Фрігоф помандрував до арешту, а за ним С. Шварц і Я. Бренер під замітом крадіжки згаданих капелюхів. — 3 помешкання цукорника С. Плевінського (Ринок ч. 17) невідомі злодії вкрали зі скринки у стіні 1.000 зол. — На шляху Львів—Бруховичі знайшли минулої суботи тіло 29-літнього Я. Райса зі Золочева, який скінчив самогубством.

— Відкопали кістяк шведського воєнка в Перемишлі. Підчас земних робіт у Перемишлі на пл. На Брамі робітники віднайшли добре збережений кістяк чоловіка у глибині 2 м. Переведені досліди виявили, що це кістяк шведського воєнка з часів облоги Перемишля шведською армією в 1657 р. Воєнка поляг у віддаленні 100 м. від оборонних мурів міста і там його поховали, бо згідно з тодішнім звичаєм полагали ховати в тому місці, де згинули. Подовгасти череп, питомий скандинавським народам, передали до музею в Перемишлі.

— Вибори до волосних рад у Городещині. Дня 1. ц. м. закінчилися вибори до волосних рад у городецькому повіті. Сільські волости поділено на 25 округ, в яких — крім першої — вибрали на основі компромісу 136 радних. Українці і жиди здобули 58 прц. радних, поляки 42 прц. Число польських мандатів збільшилося.

— За зловживання. В окружнім суді в Перемишлі відбулася розправа проти Владислава Вішневського, залізничого магазинера зі Судової Вишні, який присвоїв собі суму 8.402 зол. Суд засудив Вішневського на 4 роки в'язниці.

— Крадця хроніка. Підчас погоні за небезпечним злодійом Михайлом Дубасом у Теб-

В ВЕЧІРНУ ГОДИНУ

нополі поліцейнт Кордовський стріляв до нього шість разів і зранив його в рамя. За Дубасом шукала поліція за грабіжницький напад на купця Марка Гасенбейма. Раненого Дубаса везли до шпиталю. — На залізничному шляху Ярослав—Полкині знайшли непритомного мужчину, невідомого прізвища, з заломаним черепом, якого відвезли до шпиталю. Слідство виявило, що він упав з поїзду і зломив собі череп.

— Сім осіб отроїлось денатурованим спіртом. У селі Вільшанику, пов. Самбір відбувалося весілля в багатого селянина Томи Пахадюка, який приладив для гостей 7 літрів горілки з денатурованого спирту. На другий день по весіллі помер 32-літній селянин А. Поверляк, власник кількаторгового господарства, який осиротив жінку і трое дітей. У важкому стані відвезли до шпиталю ще 6 осіб. Влада веде слідство.

— Зїзд польських діячів у справі змінення польщини. Минулої неділі 4. ц. м. відбувся в Тернополі великий зїзд польських суспільних діячів тернопільського воевідства. Зїзд відкрив голова ОЗН. в Тернополі пос. Жиборський. По довшій промові делегата централі ОЗН пос. Бровінського про внутрішню політику почалися наради 4-ох секцій: національно-політичної та організаційної, рільної, безлісоткових кас та збірки відпадків (залізного дому). У секції національно-політичній, які прозодив пос. Жиборський, виголосив основний реферат пос. Шталь, про становище польського громадянства до національних проблем та обговорив напрямні діяльності в полуднесхідних воевідствах, що зводяться до змінення польщини на цих просторах. Ця справа була головною темою нарад цілого зїзду.

— Арештування німецького священника і виступ у костелі. З доручення прокуратора окружного суду в Катовицях поліція арештувала німецького священника Крука і влінах за його виступ у костелі. Польська преса пише, що арештований священник Крука по богослуженні вдарив у костелі в лице двох членів „Зайонзку молоді Польської“ за те, що вони засміяли по богослуженні „Боже жод Польскен“.

— Страшна катастрофа на залізничному переїзді. Недалеко двірця Вульфен на шляху Бюгольд—Лінебург зударився минулої неділі раніше автобус, яким їхали 34 особи, з моторізованим тягнула автобус на просторі 15 метрів і розбила його зовсім. У катастрофі згинуло 10 осіб, 9 осіб було важко, 15 легко ранених. Провідник і подорожні моториста теж легко ранені.

— Шукають мінеральних багатств в Англії. В найближчому часі вирушать до Англії туди нова наукова експедиція зі Злучених Держав на трирічний побут в піагіноних околицях. Поза наскрізь науковими дослідженнями експедиція займатиметься теж основним дослідженням мінеральних багатств на територіях, що належать до Злучених Держав. Зголозують, що експедиції буде відомий поділ Британії на околиці полудненого бігуна. До цієї експедиції ввійде теж кілька польських шведських учених.

— Як американська поліція берегтиме англійську пару? „Сандей Таймс“ подає повідомлення про співпрашу американської поліції „Скотленд Ярду“ з тайною американською поліцією, щоб забезпечити повну безпеку англійській королівській парі підчас її візиту в Злучених Державах. З тією метою американська поліція буде посилювати свою діяльність по розставленню адовж траси переїздів.

